

Скалозубова Н.С.
кандидатка технічних наук,
організаторка асоціації
Centre Cultural Ucraines de Tarragona,
м. Таррагона, Іспанія

КУЛЬТУРА В ЕМІГРАЦІЇ: ЯК УКРАЇНЦІ В ТАРРАГОНІ СТВОРЮЮТЬ ПРОСТІР ДЛЯ ІДЕНТИЧНОСТІ

Війна змусила мільйони українців залишити свої домівки. Попри втрату звичного світу, залишалося найважливіше – не втратити себе. Вже з перших тижнів вимушеної еміграції стало очевидно: саме культура є тим, що тримає, об'єднує та надає сенс.

У відповідь на ці виклики було створено Centre Cultural Ucraines de Tarragona – громадську ініціативу, яка стала платформою для збереження української ідентичності в Іспанії.

Головний принцип діяльності – робити те, що можливо, з тим, що є, там, де знаходишся. Незалежно від умов, ініціативи були спрямовані на об'єднання громади навколо культурних, мистецьких та благодійних подій.

Цілі діяльності:

- Поширення знань про українську культуру в Іспанії та Каталонії.
- Сприяння інтеграції українців у місцеве середовище без втрати культурної самобутності.
- Реалізація міжкультурних і мистецьких проєктів, що поглиблюють взаємодію між Україною та Іспанією.

Серед напрямів діяльності – організація благодійних вечорів, акцій солідарності, мистецьких подій, кінопоказів, презентацій книжок українських авторів, мовних курсів, участь у міжнародних грантових програмах. Кожна подія супроводжується збором коштів на підтримку України.

Зосередимо увагу на ключових подіях громадської асоціації Centre Cultural Ucraines de Tarragona

29 травня 2024 року проведено творчу зустріч з волонтером Деном Христовим та допрем'єрний показ фільму «Де твій дім».

Ден Христов – волонтер, що полишив кар'єру телеведучого та з весни 2022 року займається евакуацією цивільних із зони бойових дій. Він був в усіх найгарячіших і найстрашніших точках цієї війни: Бахмут, Лисичанськ, Куп'янськ, Оріхів, Мар'їнка, Херсонщина. Бачив чимало горя, що принесла на нашу землю росія і, разом з тим, він бачив чимало сліз щастя, коли люди, яких він вивозив з пекла, об'єднувалися зі своїми родинами. Всі свої евакуації Ден знімає на камеру власного телефона.

«Де твій дім» – це короткометражний фільм, в якому можна побачити кілька різних історій евакуації людей з Авдіївки та її передмість, зняті безпосередньо Деном в останні дні боїв за це місто. Ця стрічка залишає по собі цілий спектр абсолютно різних емоцій, та головне, що всі ці історії про порятунок.

На цьому заході у відвідувачів була можливість не лише переглянути фільм першими до його офіційного релізу, а й поспілкуватися з Деном Христовим, поставити запитання, почути решту історій з перших вуст.

Під час заходу зібрано 33000 гривень на евакуацію цивільних, реабілітацію пораненого військового та закупівлю автомобілів для батальйону.

В Іспанії, особливо в Каталонії, в ніч з 23 на 24 червня святкують свято Сан Хуан, яке за часом збігається з українським – Іваном Купала. Ці театралізовані дійства мають багато спільного – обидва святкують літнє сонцестояння, очищення вогнем і водою та мають дохристиянські корені, хоч і зазнали трансформацій у різних культурних контекстах.

Саме тому, асоціацією українців в Таррагоні було проведено святкування Івана Купала – з традиційним плетінням та пусканням віночків у воду, ворожінням, пошуком цвіту папороті, стрибками через вогонь, співами і танцями. Якщо розповідати про українську культуру в Іспанії, паралель Купала і Сан Хуана – це дуже вдало і зрозуміло для місцевої аудиторії, що є чудовим прикладом того, як українська та іспанська традиції резонують одна з одною.

Під час події зібрано 3500 гривень на придбання приладу радіоелектронної боротьби.

19 листопада 2024 року – тисяча днів широкомасштабної війни – 2 роки, 8 місяців, 27 днів тривоги, відчаю, стресу, і водночас стійкості, мужності, спротиву, героїзму. Цей період став справжнім випробуванням для кожного українця, змусивши переосмислити цінності, подолати страх і об'єднатися заради перемоги.

Долучитися до участі в акції «1000 днів незламності» – це наш спосіб солідарності з тими, хто на передовій. Ця подія супроводжувалася інформаційною кампанією для мешканців Каталонії, де було поширено наліпки з QR-кодом, який вів на сайт із правдивою інформацією про війну в Україні, можливостями підтримки та способами допомоги.

В пам'ять про видатного українського добровольця, організовано показ документального фільму «Да Вінчі». Ця стрічка про військовослужбовця Дмитра Коцюбайла з позивним «Да Вінчі», який загинув під час російсько-української війни. Режисер фільму Володимир Сидько записав спогади про Дмитра його родичів і побратимів.

Під час показу було зібрано 29000 гривень на підтримку 108-го окремого механізованого батальйону «Вовки Да Вінчі».

Проведено різдвяний захід «Українські вечорниці», що об'єднав українців різного віку. В рамках вечора відбувся показ фільму «Щедрик» та виступ церковного хору з колядками. Завдяки підтримці місцевих українських підприємців вдалося зібрати 30000 гривень, які передано полку «Азов».

У публічній бібліотеці Таррагони відкрито першу українську книжкову полицю. До цього часу української літератури там не існувало взагалі, лише книги російською мовою. Ініціатива створення полиці виникла як відповідь на запит громади: нам важливо було, щоб український голос звучав не лише в розмовах, а й на книжкових сторінках. Люди самі приносять книжки з дому: сучасну та класичну літературу, дитячі видання, поезію. Це стало не лише

культурною, а й символічною подією: українська мова і література офіційно зайняли своє місце у просторі знань і пам'яті міста.

Паралельно діє книжковий клуб, де українці, незалежно від віку, обговорюють твори українських авторів, діляться враженнями та досвідом читання в еміграції. Це місце живого діалогу про літературу, культуру, ідентичність та нову реальність, у якій всі опинилися.

Під час культурного ярмарку, організованого в Таррагоні, було представлено маленький простір із сучасними та класичними українськими книжками. Загалом вдалося продати понад 20 примірників українською мовою. Особливо приємно, що серед покупців були не лише українці – дві книги придбали іспанці, зацікавлені в українській культурі. Їхній вибір припав на твори класичної літератури: «Тіні забутих предків» Михайла Коцюбинського та «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» Панаса Мирного. Це є підтвердженням того, що українське слово має потенціал бути почутим і зрозумілим далеко за межами України.

Культурна діяльність українців за кордоном – це не лише спосіб підтримати Батьківщину морально та матеріально, але й шлях до збереження колективної пам'яті, ідентичності, зв'язку з корінням. Це також діалог із новим культурним середовищем, у якому українська культура стає видимою, гідною і почутою.

Діяльність української громади Centre Cultural Ucraines de Tarragona – це приклад того, як у складних обставинах можна перетворити біль втрати на силу творення. Через культуру, книжки, фільми, мову й спільні події дає змогу не лише зберігати себе, але й формувати повагу до України серед тих, хто її ще не знав. Це простір, у якому українська ідентичність живе, розвивається і надихає, як самих українців, так і весь світ навколо нас.